

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

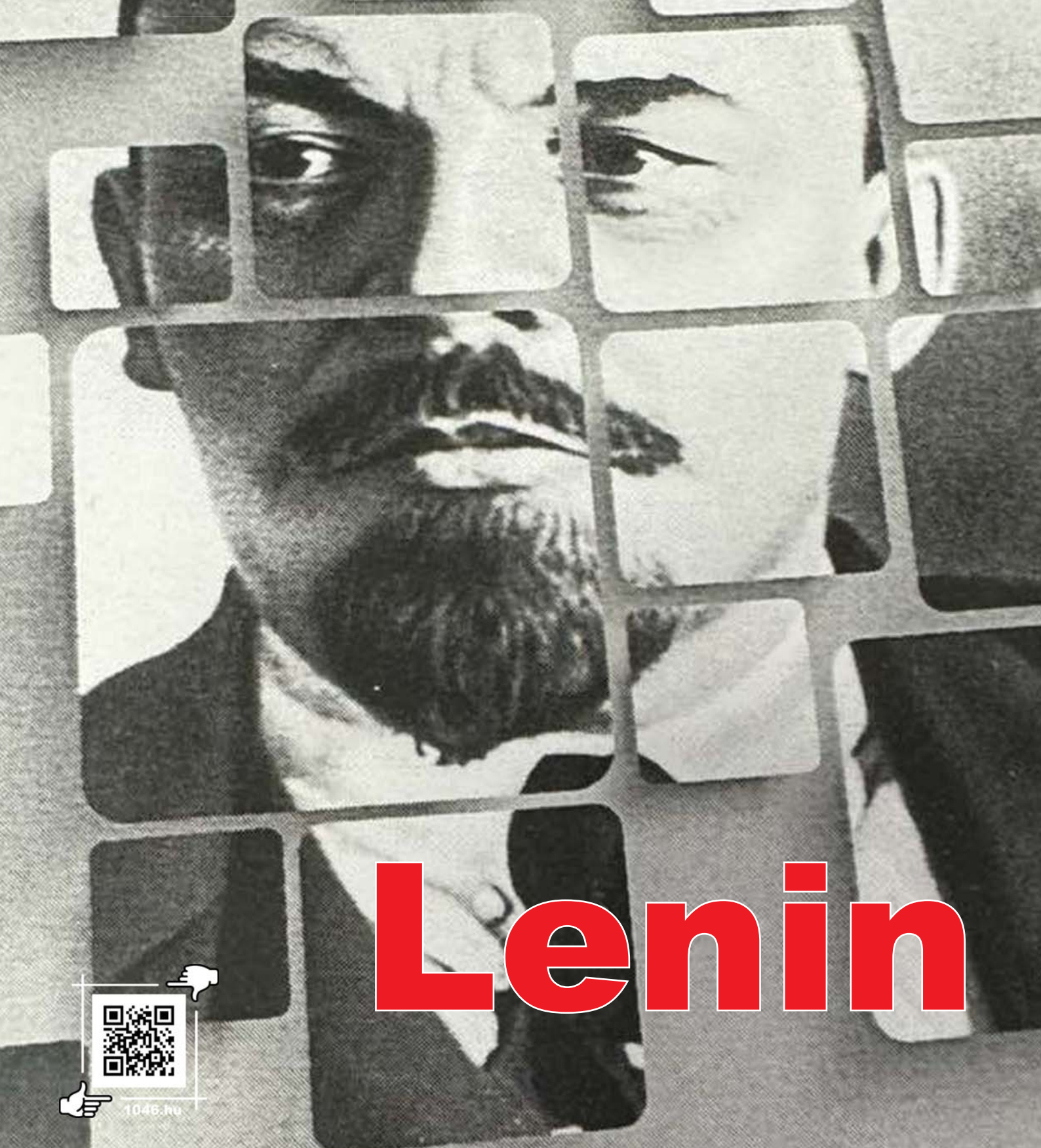
XIX. (XXXV.) ÉVFOLYAM, 03 SZÁM 2024. JANUÁR 20.

300 FORINT

A Szabadság

MUNKÁSPÁRT

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

Lenin

1046.hu

BALSZEMMEL

THÜRMER GYULA

Mi a bal szemünkkel nézünk a világra. Így sok mindent észreveszünk, amit csak a jobb szemünkkel nem látnánk. Másként is látjuk a világot, mondjuk úgy, balszemmel. Ezután minden számunkban elmondjuk, miként is látjuk az éppen esedékes eseményeket a saját politikai értékítéletünk alapján, balszemmel.

Lenin

Töredezett kép. Ismerős vonások. Régen sokszor láttuk. Ma alig, szinte soha. Ó Lenin.

Mostani számunkban róla írunk. Éppen száz esztendeje hunyt el, vagy ahogyan a vietnámi forradalom vezetője, Ho Si Minh írta róla, vált „fénylő csillaggá a szocializmus egén”.

Hallom a tiltakozókat és kételkedőket. Elég volt Leninből! Nem időszerű! Kit érdekel ma Lenin? Ki ismeri a mai fiatalok közül?

Kérem, ne siessék el! Lenint nem lehet egy legyintéssel elintézni.

A rendszerváltáskor ujjongtak a tőkés rendszer hívei. Vége a Szovjetuniónak! Meghalt a szocializmus, és vele együtt meghalt Lenin is! Köteteket százait írták tele, bizonyítandó, hogy Lenin eleve téves úton járt, szocializmust nem lehet csinálni. Amikor kifogytak az érvekből, és ez gyorsan bekövetkezett, jött a kiátkozás, a bűnössé nyilvánítás. Lenin könyveit vélhetően csak azért nem rakták tüzre, mert a könyvégetés felénk, Európában elég kényelmetlen emlékeket idéz.

Lenin „halottá nyilvánítása” azonban nagyjából annyit ér, mintha a tűzoltó a tűz elfojtása után kijelentené, hogy itt soha többé nem törnek elő a lángok. Okos tűzoltó illet nem mond, mert tudja: a tűz sokféle körülmény együtthatasára bármikor létrejöhethet. Így van az a forradalommal is. A szocializmust megdöntötték a térségünkben, de sokféle körülmény együtthatasára újabb lángok csaphatnak fel.

A kételkedőknek igazuk van: a fiatalok tényleg nem ismerik Lenint. Bár, szerintem, egy eszme erejének nem az az egyetlen mutatója, hogy a tudatos népbutításon átesett új nemzedékek hallottak-e róla.

Időszerű-e ma Lenin? A kérdésre kérdéssel válaszolok. Miért volt időszerű a 20. században? Azért, mert a világ beleunt a tőke, a pénz uralmába, a népeknek elégük lett a háborúkból, a nyomorból és elkezdték keresni az utat egy jobb világ felé. Lenin ezt az utat mutatta meg: szocializmus! És nem csak az utat vázolta fel, de azt is megmondta, hogy mit kell tenni a cél eléréseért. Fegyelmezett harci erőt, pártot kell létrehozni és meg kell dönteni a tőke uralmát.

Időszerű-e ma Lenin? Vajon ma nem érkeztünk el ismét oda, hogy a népek nem kérnek a háborúkból, az ukrajnaiából és a közel-keletiből egyaránt? Nem azért mennek százezrek az utcára, mert elégük van a tehetségtelen és csak önmagukkal törődő tőkés politikusokból? Nem arról van szó, hogy az emberek egyre inkább kiutat keresnek a kapitalizmusból?

Igaz, a tőkésnek sok munkáspártot sikerült eltéríteni a lenini úttól. Elhitetni, hogy a dolgozónak nem harcolnia kell a tőkés ellen, hanem kiegyezni vele. Nem a munkásokat kell harcra nevelni, hanem migránsokat, melegeket, transzvesztitákat kell felkarolni. Egykor harcos pártok váltak a burzsoázia kezesebárányává.

Sok munkáspártot, de nem mindenkit! A világban sok helyütt ismerték fel, hogy Lenin tanítása ma is megoldást jelent. Felvilágosítani, szervezni kell a tőkével elégedetlen dolgozói tömegeket és harcra, forradalomra vezetni! És megindult a kommunista mozgalom megújulása.

A tőkés is tudja, hogy az összes mai trükk, a történelemhamisítástól és a woke-ideológiától kezdve az LMBTQ-világ erőszakos terjesztésén át a szélsőséges individualizmusig és más extrém magatartási formákig nem oldják meg a kapitalizmus alapproblémáját, legfeljebb elkendőzik. A forradalmat, a tőke uralmának megdöntését nem tudják megakadályozni, legfeljebb késleltetni.

De nem csak a forradalmár Lenin válik időszerűvé ma. Az államalkotó, a szocialista gazdaságot formáló Lenin is érdekes. A mai magyar polgári elit stratégiai partnerséget kötött Kínával. Bizonyára tudják, hogy Kína vezetése, a kínai kommunista párt nem tagadta meg Lenint. Lenin tanításai ott szerepelnek a párt ideológiájában.

De miért is tagadná meg? Lenin nem arra tanította a forradalmárokat, hogy nincs két egyforma szocializmus? A forradalom csak a nemzeti viszonyok között, a nemzeti sajátosságoknak megfelelő módon lehet sikeres.

Lenin híres „NEP”-je, új gazdaságpolitikája nem arra épült, hogy a szocialista gazdaságban is alkalmazhatók a tőkés gazdálkodás egyes módszerei? Feltéve persze, hogy a szocialista állam határozza meg a makrogazdasági arányokat és szilárdan kezben tartja a politikai hatalmat! A baj akkor kezdődik, amikor ez utóbbi nincs. De jobb, ha tőlem tudják, Kínában van, mármint néphatalom.

Úgyhogy, aki figyelmesen és előítéletek nélkül vizsgálja a kínaiak reform és nyitás politikáját, a kínai modernizációt, az rá fog döbenni, hogy Lenin gondolatai is ott vannak Kína fantasztikus teljesítménye mögött.

Töredezett kép? Nem! Inkább egy szétdobált puzzle. De az elemek lassan összerendeződnek. A bajokat már érezzük, de még nem merjük kimondani, hogy a nyomor, a korrupció, a kábítószer, a háború előidézője a kapitalizmus. De megjön a bátorságunk, a kép összeáll, Lenin mellettünk áll.

A lettek háborúba sodorják Európát

Lettország vezetése ismét Zelenszkij nyakába borult. Háborúba akarják sodorni egész Európát. Itt az ideje, hogy a partnerországok megváltoztassák Ukrajna támogatásával kapcsolatban az „ameddig szükséges” sablonnyilatkozataikat, és inkább a teljes győzelemig való támogatásról beszéljenek az Oroszország indította háború kapcsán – jelentette ki Edgars Rinkevics, Lettország első homoszexuális államfője csütörtökön Rigában azon a sajtótájékoztatón, amelyet Volodimir Zelenszkij ukrán elnökkel tartott – írta az <https://oroszhirek.hu/>.

Lengyelország: mi a torta ára?

Ukrajnát tovább kell segíteni ahhoz, hogy a háború után a nagy „újjáépítési tortából” mindenkinek jusson. Nagyjából erről állapodhatott meg Sikorski lengyel külügyminiszter és Penny Pritzker, az ukrajnai újjáépítésért felelős amerikai különmegbízott. A lengyeleknek is a profitra fáj a foguk, és készek háborúzni.

Fico: A Nyugat Ukrajna-stratégiája csődöt mondott

A Nyugat Ukrajna-stratégiája csődöt mondott – jelentette ki Robert Fico szlovák miniszterelnök. Jó tudni, hogy nem mindenkinek ment el az esze.

Berlin: nem lehet semmibe venni az emberek tiltakozását!

A német kormány azt hiszi, hogy pofátlanul semmibe lehet venni az emberek tiltakozását. A német gazdák megmutatták, hogy nem így van. Németországban országszerte kivonultak a gazdák a gépeikkel, lezárták a fő utcákat és autópályákat. Tiltakoznak a korlátozások ellen, s most már a háborús politika, a migráció és sok minden más ellen is.

Az orosz hadsereg átlendül a holtponton

2024-ben az orosz hadseregben létrehoznak egy új hadtestet, hét hadosztályt, 19 dandárt és 49 ezredet. Ez mintegy 450 ezer új katonát jelent – jelentették be Moszkvában. A csapatok nagy mennyiségben kapnak a harcokban bevált harckocsikat, T-90M, a T-72B3M és T-80BBM harckocsikat. Már szállítják a 152 mm-es „Мста-С” önjáró löveget és sok minden mást. Az orosz hadsereg és a hadiipar láthatóan átlendült a holtponton.

Miért kell bratyizni az ellenséggel?

Bóka János, az európai uniós ügyekért felelős miniszter David Pressman amerikai nagykövettel tárgyalt múlt kedden. Hivatalos közleményt egyik fél sem tett közzé az eseményről. Pressman nyilvánvalóan ellenség. Miért kell bratyizni vele? Vagy, ha már bratyizik az új magyar miniszter, mondják meg a magyar népnek, hogy miről beszélnek!

Mesterházy Zelenszkijjel akar haverkodni

Mesterházy Attila, korábbi MSZP-elnök, mostanság a Szocialisták és Demokraták vezére elkirándult Kijevbe, hogy támogatásáról biztosítsa Zelenszkij elnök politikáját, beleértve a háború folytatását is. Az elnökig ugyan nem jutott el, de Alena Verbickaja, az elnök tanácsadója meghallgatta. Mesterházy azzal is eldicsekedett, hogy sikerült egy együttműködési megállapodást kötni a Dimitrij Razumkov által vezetett Okos Politika elnevezésű párttal, ami meghatározó ereje az ukrán parlamentnek is.

Fegyverkezésre számolatlanul mehet a pénz!

A békéhez erő kell – az idén sem állunk meg! – hirdeti a magyar honvédelmi miniszter. Folytatódik az ország leplezetlen militarizálása. Nem tudjuk, hogy ki ellen fegyverkezünk, azt sem, hogy pontosan milyen haderő kell, de számolatlanul mehet a pénz a fegyverkezésre, a hadiiparra.

A kormány kicsiben megcsinálja azt, amit Amerikában nagyban látunk.

Orbán Viktor ne menjen Kijevbe!

„Ha minden jól megy, magyar-ukrán külügyminiszteri találkozóra kerülhet sor január 29-én Ungváron, amelynek során a felek áttekintik a kétoldalú együttműködés kérdéseit” – jelentette be Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter. Magyarország ne támogassa Zelenszkijt semmilyen formában! Orbán Viktor ne menjen el Kijevbe! Ez csak az amerikaiaknak lenne jó, nekünk nem!

Nem ünnepelni, elzavarni kell őket!

Budapest koszos? Az utakat felveri a gaz? A kikarózott bicikliutak káoszt idéztek elő? Budapest liberális vezetése csődbe viszi a várost? Mindez igaz! Karácsony Gergely főpolgármester és csapata a múlt héten a liberális XIII. kerületben ünnepeltette magát. Nem ünnepelni, elzavarni kell őket!

Spanyol barátaink ünnepén

Spanyolország Népeinek Kommunista Pártja (PCPE) a párt fennállásának 40. évfordulóját ünnepelte Madridban január 13-án. Julió Diaz főtitkár emlékezett a négy évtized előtti eseményre. A rendezvényen részt vett Thürmer Gyula. A Munkáspárt elnöke kiemelte, hogy a PCPE születése történelmi esemény volt. Olyan párt született, amely képes volt szembenézni a spanyol kommunista mozgalom tapasztalataival és egyértelműen állást foglalni a marxizmus-leninizmus mellett.

A doni tragédiára emlékeztünk

A doni tragédia évfordulója alkalmából megemlékezést és koszorúzást tartottak Szolnokon. A Hősök terén, a második világháborús „Magyar golygó” emlékműnél zajló eseményen a honvédség szolnoki alakulatainak előljárai és a város vezetői mellett civil szervezetek és magánszemélyek is koszorúztak. A Munkáspárt nevében Bencsik Mihály, a párt alelnöke, megyei elnök koszorúzott.

Támogatjuk a magyar- vietnámi kapcsolatok fejlődését

A Vietnámi Szocialista Köztársaság nagykövetségén tett látogatást Thürmer Gyula. Nguyen Thi Bich Thao tájékoztatta a magyar-vietnámi kapcsolatok fejlődéséről. Fontos eseményként értékelte, hogy hamarosan Budapestre látogat a vietnámi miniszterelnök. A Munkáspárt elnöke kiemelte, hogy a Munkáspárt támogatja a magyar-vietnámi kapcsolatok fejlődését.

Arccal a választások felé!

Ülést tartottak a Munkáspárt megyei elnökei. Legyen listánk az európai parlamenti választásokon és legyen listánk a budapesti önkormányzati választásokon! Ez ma a legfontosabb! – hangsúlyozta Thürmer Gyula. Minden erőnkkel a választásokra kell koncentrálnunk. Nem feledkezünk meg a háborús veszélyről sem. Mi ellene vagyunk a háborúnak, megegyezést akarunk Oroszországgal.

Ki is Ön, Vlagyimir Iljics?

Érdekességek Lenin életéből

Lenint születése után megkelesztették, de nem nevelték valóságos szellemben, és soha nem is volt vallásos.

Lenin jól ismerte az illegális munka eszközeit és szabályait. Száműzésben például üzeneteit semleges könyvek lapjaira írta tejjel. A tejjel írt szöveg meleg hatására olvashatóvá vált.

Lenin kitüntetéssel végezte el Szimbirszk városban a gimnáziumot. Meglepő, de igaz: csak logikából nem kapott ötöst.

Lenin bátyja, Alekszandr részt vett a III. Sándor cár elleni merényletben, amiért halálra ítélték és kivégezték.

Lenin élete – gyermekkorát leszámítva – két közegben zajlott: az illegalitás viszonyai között folytatott harcban és 1917 után a hatalomban. Elég gyorsan lett az orosz munkásmozgalom tekintélyes vezetője, majd Szovjet-Oroszország miniszterelnöke. Mindkét helyzet nagyfokú feyelmet, zártságot követelt tőle.

Harcostársai, családja természetesen ismerték Lenint, az embert, erényeivel és gyengeségeivel együtt. A külvilág mégis keveset tudott meg róla. A cárizmus elleni állandó harcban hiba, sőt bűn volt ilyen ismereteket terjeszteni. A hatalomba kerülve már nem volt ilyen veszély, és Lenint nagyon sokan személyesen is megismerték. Halála után utódai, és nem csak Sztálinra kell gondolni, abban voltak érdekeltek, hogy Lenint egyfajta mitikus személlyé emeljék, mondván mi Lenin követői vagyunk, az ő értékei a mi értékeink is. A propaganda lassan égi magasságba emelte Lenin személyét.

A Szovjetunió szétverése után millió dolgot tártak fel Leninről, vagy egyszerűen csak kitaláltak pletykákat. De sok minden érdekeset is megtudtunk. De ki is Ön, Vlagyimir Iljics?

Lenin igazi neve Uljanov. Élete során azonban 140 álnévet használt. Ebből a Lenin vált széles körben ismertté. A szovjet időszak hivatalos verziója szerint a Lenin álnév a Lena orosz folyó nevéből származik. Egyes mai kutatások szerint Lenin az illegalitásban egy alkalommal egy Nyikolaj Lenin nevű létező személy azonosságát vette fel.

Lenin alacsony ember volt, 165 centiméter.

Lenin fiatal korában egy ideig dohányzott, de leszokott. Mindez anyja hatására történt, aki azzal győzte meg, hogy a családnak így is kevés a pénze.

Keveset evett, társaságban inkább csak sört fogyasztott, abból is keveset. Imádta viszont a fekete kávé.

Lenin kezdetben Szamarszk város bíróságán dolgozott bírósági asszisztensként, mai fogalommal élve, ügyvédként. Kisebb ügyekben kisjövedelmű embereket védett.

Később a kérdőívekre csak annyit írt: újságíró. Valóban kiváló újságíró (is) volt.

Lenin fiatal korától kezdve kiváló sakkozó volt.

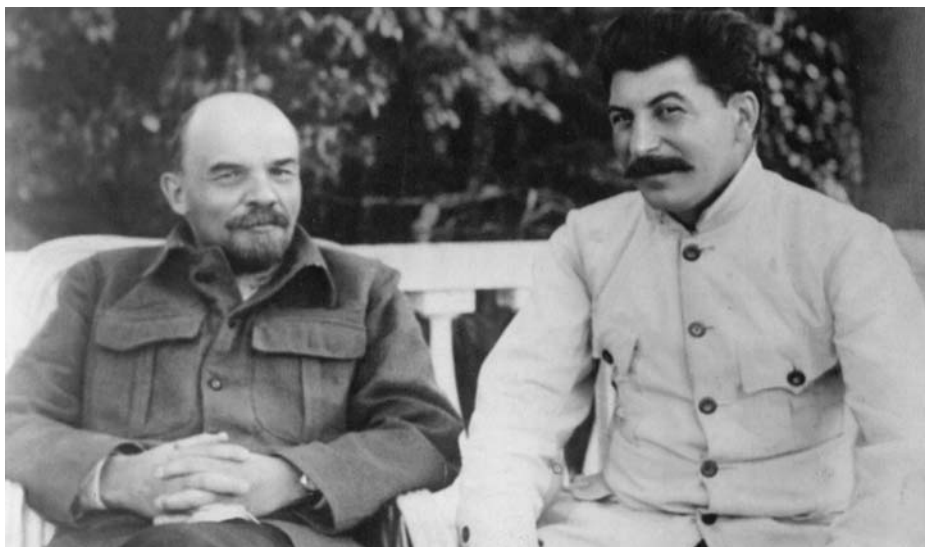
Nem volt kutyabarát, viszont imádta a macskákat.

Lenin és Nagyvezsda Krupszkaja Susankszkoje községben kötött házasságot, ahova Lenint száműzték a cári hatóságok.

A száműzésbe elkísérte felesége és anyósa is, aki főzött a családra. Krupszkaja nem tudott főzni.

Lenin és Krupszkaja házasságából nem született gyermek.

Lenin életében nem voltak botrányos esetek. A szovjet időkben hallgattak arról, hogy gyengéd szá-

lak fűzhetek egy fiatal forradalmár-asszonyt Leninhez. Inessze Armand a párizsi emigráció idején, 1910-ben került Lenin közelébe. 36 éves volt, művelt forradalmár. Ma már többet tudni, de ízléstelenség lenne mai fogalmakkal jellemezni a két ember kapcsolatát. Néhány évvel később Armand kikerült Lenin környezetéből és soha nem is tért vissza. 1920-ban halt meg.

Lenin nagyon korán, húsz éves kora körül kezdett kopaszodni.

A külsőségekre, divatra nem adott, ellentétben például Trockijjal, aki imádott öltözködni. Ruháit sokáig hordta. Sokat mond az a tény, hogy 1917-ben, amikor Svájcból Németországon keresztül Svédországba érkezett, majd tovább utazott Oroszországba, Stockholmban a svéd vendéglátók először egy áruházba vitték és új öltönnyel ajándékozták meg.

Lenin nagy könyvbarát volt. Első külföldi útjáról csak könyveket hozott. Azokat is dupla fenekű bőröndben, hogy a cári vámosok ne vegyék el a politikai irodalmat.

Művelt, olvasott ember volt. Lunacsarszkij, a későbbi kulturális népbiztos elmondása szerint Lenin nem szerette a moszkvai Bolsoj által képviselt klasszikus művészetet, „földesúri feudális kultúrának” tekintette, de sohasem avatkozott bele kultúrpolitikai kérdések eldöntésébe.

Lenin kiválóan tudott németül és angolul. Maga mondta el, hogy az első londoni útján a megérkezésekor egy szót sem értett a helyiek beszédéből.

Gyűlésekre kezdett járni, ahol megtanulta a köznapi nyelvet.

Lenin nem volt jó szónok, vagy legalábbis voltak nála sokkal jobb szónokok, köztük Trockij is. Lenin verhetetlen volt a logikus érvelésben, és az ellenfeleivel folytatott vitákban.

Lenin életének szinte egyetlen napja se telt el írás nélkül. Könyveit, cikkeit, tervezeteit 55 kötetben adták ki a Szovjetunióban és analóg módon Magyarországon is.

A Politikai Bizottság és a kormány ülésein Lenin nem szeretett egy helyben ülni. Egy idő múlva felállt, le és föl járt a teremben, átengedve az ülés vezetését jórészt Sztálinnak.

Lenin becsülte Sztálint. A párt kongresszusához írt ismert levele, amelyet Hruscsov idején a Sztálint leleplező első nagy dokumentumként mutatták fel, a kor szellemében született. A nyílt beszéd szokás volt akkoriban. Másrészt Lenin érzékenysége egészségi állapotával is összefüggött. Ekkor már súlyos beteg volt.

Lenin viszonylag fiatalon, 53 éves korában halt meg. A moszkvai Vörös téren temették el, az erre a célra épített mauzóleumban. Az építmény ma is áll, Lenin is ott van. A politikai hatalom időről-időre megkísérli megszüntetni a mauzóleumot, de még sohasem sikerült. Senki sem tudta megmondani, hogy mit szólna hozzá a nép.

Utópia vagy az emberiség reménysége?

Hélène Carrère d'Encausse Lenin című könyvéről

El tudják képzelni, hogy Magyarországon könyvet adjanak ki Lenin halálának 100. évfordulóján? Spanyolországban ez is megtörténhet. Lehet, hogy tiszteletből, Lenin mégis csak a 20. század legkiemelkedőbb egyéniségei közé tartozott. Lehet, hogy üzleti megfontolásból, mivel egy történelmi apropó kapcsán jobban fogynak az ilyen könyvek. Mindegy! Lényeg, hogy az Espasa Kiadó 2024 januárjában megjelentette egy neves francia történész Lenin című könyvét.

A szerző, Hélène Carrère d'Encausse nem akar ki. Az orosz-szovjet történelem széleskörben elismert kutatója, a francia Tudományos Akadémia első és eddig egyetlen női főtitkára, számos kiváló könyv szerzője. A professzorasszony hosszú, gazdag élet után tavaly ment el örökre. Az Invalidusok díszudvarán állami tiszteletadással Macron elnök búcsúztatta.

Becsülték Oroszországban is. Putyin több alkalommal találkozott vele és meleg szavakkal fejezte ki részvétét halálakor is.

Lenin életét bemutató könyve 1998-ban jelent meg franciául, spanyolul most jelent meg először. A spanyol kiadáshoz írt szerzői előszóból azonban rögtön világossá válik, hogy ez a könyv nekünk, a ma élőknek szól.

„*Mi maradt Leninből?*” - teszi fel a kérdést a szerző. A lenini párt, az orosz kommunisták pártja létezik, bár a szerző szerint nem több, mint egy „*tekintély nélküli, az egykori hatalmas párt emlékéből élő szervezet*”. Létezik a Vörös tér is, a Lenin Mauzózeum is, amihez „*az oroszok egy része tisztelettel viszonyul*”, egy másik része csak azért nem háborog, mert „*az oroszok nem szeretik háborgatni a halottakat.*”

De, ami mindennél érdekesebb, emeli ki a szerző, hogy a mai orosz politikának szinte kötelezően állást kell foglalnia Leninről, kifejezni a viszonyát hozzá, és ez választóvonalat jelent az orosz társadalomban is. Borisz Jelcin „*a Kommunista Párt és a Szovjetunió szétverését vállalta*”. Utóda, Vlagyimir Putyin nem dobta ki a szocialista korszakot, hanem „*kiemelte belőle a német fasizmus feletti győzelem dicsőséges emlékét*” és ezzel együtt rehabilitálta „*a győzelem megtestesítőjét, Sztálint*”.

Hélène Carrère d'Encausse folyamatosan arra a kérdésre keresi a választ, hogy milyen ország Oroszország, európai vagy ázsiai, vagy valami más. A szerző szerint ez az orosz történelem döntő dilemmája. Nagy Péter Európához akarta csatolni Oroszországot. Mások szerint „*Oroszországnak saját szellemére, saját történelmére kell támaszkodnia, saját modernizációs útját kell bejárnia.*”

„Lenin elkötelezett európai volt. Meggyőződése volt, hogy a forradalomnak Európába kell vinnie Oroszországot, mivel a modernizációnak nincs más lehetséges útja... Oroszország mindig is Európában volt” - emeli ki az író.

A szerző azonban azonnal szembeállítja Lenint az 1917 utáni történelmi realitásokkal. „Az 1917-es forradalom, Lenin szüleménye választ adott a nagy történelmi kérdésre: elszakította Oroszországot Európától, és megnyitotta a modernizáció bizarr útját, amely alapjaiban különbözött a szabadságra és az emberi jogokra épülő európai modelltől.”

A francia professzorasszony azonnal a mához fordul, kijelentve, hogy „Oroszország 1985 és 2007 között, olyan bátor és nagyszerű emberek vezetésével, mint Gorbacsov, egy pillanatra ismét megélhette az Európával való megbékélés és az európai típusú modernizáció élményét.”

Oroszország azonban 2007 után ismét eltávolodott Európától, és „ez az út elvezetett a tragédiához, Vlagyimir Putyin Ukrajna elleni háborújához.” És a szerző ismét Lenint állítja szembe Putyinnal és a mával: „Lenin számára a forradalom mindenekelőtt az Európával és a civilizációval való uniót jelentette”.

A professzorasszony természetesen nem értett egyet az Ukrajna elleni különleges hadművelettel, ahogyan Putyin az első bejelentésben nevezte a háborút. Nem értett egyet, de nagyon finoman fejezte ki viszonyát Putyinhoz. „Putyin nem számolt a történelmi realitásokkal” – mondta. Ugyanakkor arra is rámutatott, hogy „a NATO keleti bővítése hatalmas félreértés volt. A Nyugat ma egyenlő az USA-val. 2022-ben Európa elvesztette autonómiáját. Visszatértünk az USA-Oroszország konfrontációhoz.”

Na, de térjünk vissza a könyvhöz! A szerző nem vitatja, sőt elismeri, hogy Lenin a 20. század legnagyobbjai közé tartozik. De rögtön egy furcsa magyarázattal igyekszik Lenint besorolni a történelembe. „Lenin, eltérően más diktátoroktól nem egy elszigetelt személy volt, bezárva saját karizmájába és a pillanat hatalmába. Lenin egy nagy múlttal rendelkező utópia, Marx-Engels-Lenin mitikus szentháromság” élő megtestesítője volt.”

A szerző nem minősíti Lenint, de könyvével nyíltan biztatja az olvasókat, hogy ők tegyék fel a kérdéseiket. Mindjárt ötleteket is ad, hogy milyen kérdéseket. „Ki volt Lenin? Egy bűnöző, aki felelős az évszázad egyik legnagyobb tragédiájáért, vagy a történelmi fordulatok áldozata? Egy szörnyű korszak megtestesítője vagy egy látnok, aki egy nyugodt, emberi jövő útját vázolta fel?”

A szerző pontosan tudja, hogy Lenin a bolsevik párt megalapítója, a Szovjetunió megteremtője, a világforradalom eszméjének hordozója, a 20. század rendkívüli egyénisége volt. De, mint polgári történész, a mai szellemi elit tagja, nem érthet ezzel egyet. Folyamatosan arra keresi a választ, hogy hogyan fogadhatták

el Lenint más gondolkodó emberek, és hogyan fogadhatta el egy nagy nép a lenini államot hetven éven át.

1917 előtt Lenin és bolsevik pártja csak egy „szekta volt a szociáldemokrata mozgalomban”, mondja a szerző. Ebben a mozgalomban Karl Kautsky vagy Rosa Luxemburg sokkal nagyobb név volt, mint Lenin.

És 1917 őszén megtörténik a csoda. Egy alig nyolcezer tagot számláló párt a hosszú emigrációból éppen visszatérő Lenin vezetésével győzelemre viszi a forradalmat. A szerző az első világháborúban találja meg az egyik választ. A háború négy éve annyira megrázta, tönkretette a társadalmat, hogy az emberek hajlandóak voltak elfogadni, sőt hetven éven át fenntartani a kommunista rendszert.

A szerző szerint a siker másik magyarázata az, hogy Lenin el tudta magát adni, mint a klasszikus marxizmus folytatóját, a tekintélyes Marx és Engels örökösét.

De van harmadik magyarázat is. Lenin a kommunista pártot harci szervezetté, fegyelmezett politikai hadsereggé fejlesztette, amelynek feladata a hatalom megragadása volt. A szerző persze azonnal ki is mondja, ráadásul Lenin szavaival, hogy a lenini párt koncepciója „az orosz valóság által diktált sajátosság” és ne-hogy bármely mai tőkeellenes erő ilyen pártot akarjon csinálni.

A szerző tisztában van azzal, hogy szocialista forradalmat csinálni nem könnyű dolog, és a 20. században Lenin mellett nem sok más politikusnak sikerült. Az is világos számára, hogy bármit is gondol a mai világ, a szocialista forradalom sok embernek tetszett, hiszen megváltoztatta az életüket.

A szerző ezért ahhoz a módszerhez folyamodik, hogy szembeállítja az 1917 előtti lenini művet az 1917 utáni-val. „1917 áprilisa után Lenin egész elmélete, amelyet 1902 óta felépített, összeomlott.” Lenin, a forradalmár a hatalom szétverésében érdekelt, sugallja a szerző. Lenin, az 1917 utáni Lenin már a hatalom megtartásában és gyakorlásában érdekelt. A szerző szerint ezzel együtt eltűnnek a forradalom nagy társadalmi ígéretei a szabadságról, az emberi jogokról.

A tekintélyes francia szerző végső következtetése mindent elmond: Lenin egy utópia alanya, hőse, áldozata volt. „Az ilyen utópiák mindig ellentmondásokba torkollnak.” Az ellentmondás lényege a szerző szerint az, hogy a társadalmi utópia egy humánus társadalmat ígér, de a gyakorlatban embertelenné válik. Szerinte ezt történt Leninnel is. Elismeri, hogy „Lenin politikai zseni volt, aki megtalálta azokat az eszközöket, amelyekkel egy utópiát működő állammá lehet tenni.” De ettől az utópia utópia marad.

Közismert marxí tétel, hogy a társadalom gazdasági alapja meghatározza a társadalom felépítményét is, azaz a politikai intéz-

ményeket, sőt a gondolkodást is. A felépítmény elemei nem függetlenek az alaptól, sőt az alap erősítését szolgálják. Nem kerülhetnek vele tartós ellentmondásba, mert akkor a rendszer egyszerűen kilöki, megsemmisíti őket.

Ma tőkés rendszerben élünk, amely a tőke magántulajdonára épül. A politika, a média, a tudomány ezt a rendszert védi. Védheti durván, primitíven, és védheti elegánsan is. A módszer különbözik, a lényeg nem.

A tőkés rendszer ma fennállása óta talán legnagyobb válságát éli. A válságok idején mindig felerősödnek azok a vélemények, eszmék, szervezetek, amelyek a tőke leváltásában látják a megoldást.

1917 előtt a tőkés rendszer viszonylag könnyedén lesöpörte az ilyen támadásokat, hiszen a tőke nélküli világ csak papíron, elméletekben létezett. 1917, az orosz forradalom Lenin vezetésével azonban gyakorlati példát mutatott arra, hogy miként lehet a hatalmat megszerezni és hogyan lehet egy működő államot, gazdaságot, társadalmat ráépíteni ezekre az eszmékre. A Szovjetunió és a kelet-európai szocialista országok egész története így komoly fejtörést okozott a tőkés rendszer híveinek.

1990 után úgy tűnt, hogy most már nem is kell foglalkozni a szocializmus ügyével, hiszen a Szovjetuniónak vége, és vele együtt vége ennek az egész „utópiának.”

A kapitalizmus problémái, válságai azonban megmaradtak. Megmaradtak a kapitalizmus szereplői is, a tőkés és a tőkével nem rendelkező dolgozók, munkások, proletárok is.

És maradtak szocialista országok is. Nem csak olyanok, amelyekkel, úgymond, el lehet ijeszteni a nyugati polgárokat, mint Észak-Korea. A nagy rendszerváltási hullámot túlélte Kuba is, ami iránt a nyugati értelmiség mindig rokonszenvet érzett.

És mindenekelőtt túlélte Kína, amely nem várt, és soha nem látott léptékű fejlődésbe kezdett. Csak a tőke legelvakultabb hívei gondolhatták, hogy Kína csak azért ér el sikereket, mert a kapitalizmustól átvett módszereket. Az okosabbak megértették, hogy a kínai sajátosságú szocializmus modern intellektuális válasz a kapitalizmusra. A modern világban kínál olyan modellt, amely működik és jobb válaszokat ad a gazdasági és egyéb kihívásokra, mint a kapitalizmus.

A tőkés elit gondolkodó része azt is megértette, hogy Lenin életműve és a mai kínai szocializmus között nyilvánvaló összefüggés van. A tőke ma már nem Lenint akarja legyőzni, hanem a kínai szocializmust, de ehhez folyamatosan megkísérli hitelteleníteni, befeketíteni, szétrombolni a lenini múltat.

Lenint és gondolatait a kor szülte. A monopóliumok uralta világban utat mutatott a tőke, a pénz uralmával elégedetlen tömegeknek. Megmutatta, hogy a tőke uralmát meg lehet dönteni.

Megmutatta azt is, hogy miként lehet minden előzetes tapasztalat nélkül felépíteni egy új társadalmat, ami az embereknek akar jót. Még akkor is, ha ez nem mindig sikerül vagy félresikerül.

A mai világ súlyos problémáit, a válságokat, a háborúkat, a járványokat, a tömeges szegénységet a kapitalizmus nem képes megoldani. Lenintől nem a szó szerinti megoldásokat kell átvenni, hanem a hitet és a gondolkodásmódot. A hitet abban, hogy jön a forradalmi helyzet, jön a változás lehetősége. És a gondolkodásmódot, hogy az eszközeinket és módszereinket mindig a konkrét helyzet konkrét elemzése alapján kell eldöntönnünk.

Ettől a meggyőződésünktől nem tántoríthat el sem Héléne Carrère d'Encausse igényes és elegáns könyve, sem a szocializmust durván támadó írások tömkelege sem. Lenin szobrait el lehet távolítani, a szocializmus eszméjét nem lehet a fejünkből és szívünkből kiverni.

Lenin ma is mondhatná

Lenin könyveit ma nem adják ki Magyarországon. Az antikváriumokban se nagyon kaphatóak. Az interneten viszonylag kevés lenini mű olvasható magyarul. Lenin emlékezetes mondataiból érdemes felidézni néhányat. Régen mondta őket, de ma is mondhatná.

„Az életet úgy kell leélni, hogy haláloed után az ellenségeid féljenek a szobraidtól”

„A tőkés rendszer, fokozva a munkásoknak a tőkétől való függetlenségét, létrehozta az egyesített munka óriási hatalmát. ...A kapitalizmus győzött az egész világon, de ez a győzelem csak bevezeti a munkának a tőke fölötti győzelmét.”

„Kétségtelen, hogy minden forradalom legfőbb kérdése az államhatalom kérdése. Melyik osztály kezében van a hatalom - ez dönt el mindent.”

„Természetesen ideiglenes megegyezések a kapitalisták és a hatalmak között lehetségesek. Ebben az értelemben az Európai Egyesült Államok is lehetséges, mint az európai tőkés megegyezése... De mire vonatkozik? Csakis arra vonatkozik, hogyan nyomják el egyesült erővel a szocializmust Európában és hogyan védjék meg egyesült erővel az összerabolt gyarmatokat Japánnal és Amerikával szemben.”

„A kapitalizmusban lehetetlen az egyes gazdaságok és az egyes államok gazdasági fejlődésének egyenletes növekedése. A kapitalizmusban, időnként, a megzavart egyensúly helyreállítására nincs más eszköz, mint a válságok az iparban, a háborúk a politikában.”

„Igazán demokratikus irányban végrehajtott politikai reformok, s annál inkább politikai forradalmak, semmi esetre, soha, semmilyen körülmények között sem homályosíthatják el, gyengítik a szocialista forradalom jelszavát.”

„A hazug és rágalmozó sajtó könyörtelen elnyomása mellett egy oly sajtó megteremtésén kell dolgoznunk, amely a tömegeket nem a politikai pikantériákkal és semmiségekkel traktálja és bolondítja, hanem a mindennapi gazdasági kérdéseket terjeszti a tömegek ítélete elé és azok komoly megtanulásában segítségükre van.”

„Az úgynevezett „modern demokrácia” ...nem jelent mást, mint hogy szabad azt hirdetni, aminek hirdetése előnyös a burzsoázia számára.”

„A forradalmi proletariátus pártjának részt kell vennie a burzsoá parlamentarizmusban, hogy a választások és a parlamenti pártharc útján felvilágosítsa a tömegeket.”

„A proletariátus nem döntheti meg a burzsoáziát, ha előbb nem hódítja meg a politikai hatalmat, ha nem szerzi meg a politikai uralmat, ha az államot nem alakítja át az „uralkodó osztályá szervezett proletariátussá”.

„Ki fogjuk vívni a kommunista munka győzelmét!”

Lenin és a Nagy Október velünk él

A Munkáspárt őrzi a munkásmozgalom értékeit, emlékeit. Az 1917-es Nagy Októberéről fiataljainkkal együtt megemlékezünk. Lenin könyveit olvashatják a betérők. Szoros kapcsolatban vagyunk Lenin pártjának utódaival, az orosz és belarusz kommunista pártokkal.

